

Tillämpningsanvisningar för avgifter
inom äldreomsorg och omsorg
funktionsnedsättning fr.o.m. 2026-01-01

(Sol och HSL)

Grunden för att beräkna avgift för den enskilde bygger på bestämmelserna i 32 kap §5 SoL (Socialtjänstlagen). Förenklat så beräknas avgiften på följande poster:

- Ålder, civilstånd
- Inkomster
- Bostad

Vill du preliminärberäkna din inkomst kan du göra det här:

[Preliminär beräkning av avgift - Tingsryds kommun](#)

Ålder, civilstånd

Varje person med biståndsbeslut betalar avgift. Om två sammanboende har var sitt biståndsbeslut betalar båda avgift som ensamboende. Om båda har serviceinsatser delas avgiften lika. Din ålder styr olika nivåer av avdrag, se nedan.

För makar och registrerade partners räknas inkomsterna ihop och delas lika mellan båda. För sambor görs ingen sammanräkning eftersom det inte finns någon skyldighet att försörja varandra enligt lag.

Makar som inte bor ihop får minimibelopp som ensamboende. Sambor och andra som delar hushåll, till exempel syskon, får minimibelopp som makar eftersom vissa kostnader delas. Boendekostnaden delas mellan sambor och andra sammanboende.

Inkomster

Avgiftsgrundande inkomst är den inkomst som används för att beräkna avgifter. Den består av:

- Alla skattepliktiga inkomster från arbete (förvärsinkomster) för det aktuella året.
- Kapitalinkomster från föregående år, enligt inkomstdeklarationen.
- Eventuella bostadstillägg, särskilt bostadstillägg och bostadsbidrag.
- Vissa inkomster som inte är skattepliktiga i Sverige, till exempel utländsk pension.

Avdrag från inkomsterna görs med skatteavdrag där inkomstskatten beräknas enligt skattetabellen, utan att ta hänsyn till om någon har begärt extra skatteavdrag. Begravningsavgiften och kyrkoavgiften räknas också som skatteavdrag.

Bostad

Avgiften beräknas utifrån den faktiska boendekostnaden. Om bostadstillägg eller bostadsbidrag har sökts finns uppgifterna hos Pensionsmyndigheten eller Försäkringskassan.

För den som äger sitt hus används normalt Pensionsmyndighetens schablon för drift- och värmekostnader (hushållsel ingår i minimibeloppet). Schablonen baseras på bostadens yta och uppdateras varje år. Som boendekostnad räknas också 70 % av räntan på lån för fastigheten samt fastighetsavgiften.

För lägenhet räknas den faktiska hyran inklusive värme, men utan hushållsel.

För bostadsrätt räknas årsavgiften (inklusive värme, exklusive hushållsel) samt 70 % av räntan på lån för bostadsrätten.

Avgiftsberäkning

Avgift gäller för:

- Omvårdnad på särskilt boende och korttid som utförs av omsorgspersonal
- Hemtjänstinsatser och boendestöd som utförs av omsorgspersonal
- Kommunal hälso- och sjukvård i form av hemsjukvård som utförs av legitimerad personal eller av omsorgspersonal med delegering, ingen avgift tas ut för barn och ungdomar under 20 år eller personer som är 85 år och äldre
- Trygghetslarm
- Distribution av mat
- Ledsagning
- Telefonkontakt (exkl boendestöd)
- Avlösning i hemmet

Timpris, mat och övriga tjänster motsvarar kommunens självkostnad och ändras årligen genom särskilt politiskt beslut. **Timpriset för 2026 är 458 kronor** och debiteras i samband med hemtjänst, kommunal hälso- och sjukvård, larm, telefonkontakt. Tillfälliga insatser och ledsagning debiteras också per utförd timme. Ledsagning debiteras per tillfälle.

Enligt 32 kap. § 6 socialtjänstlagen (SoL) får maxtaxan – det högsta beloppet för avgifter inom hemtjänst, dagverksamhet, kommunal hälso- och sjukvård inkl. förbrukningsartiklar – under 2026 vara **högst 2 660 kronor per månad**¹ baserat på 2026 prisbasbelopp som är 59 200 kr. Avgiften tas ut fullt ut upp till denna maxgräns.

Enligt 32 kap §8 ska det också tas hänsyn till minimibelopp – ett belopp som den enskilde har rätt att behålla innan avgift tas ut.

Familjesammansättning	Ålder	Minimibelopp	Minimibelopp per månad
Ensamboende	över 66 år	en tolfedel av 1,4789 * prisbasbeloppet	7 296 kr
Makar och sambor	över 66 år	en tolfedel av 1,2066 * prisbasbeloppet per person	5 953 kr/person
Ensamboende	19-66 år	10% högre än för de över 66 år	8 026 kr
Makar och sambor	19-66 år	10% högre än för de över 66 år	6 548 kr/person
Barn	18 år och yngre (kan förlängas till 21 år om barnet går i grund- eller gymnasieskola)	en tolfedel av 0,81 * prisbasbeloppet per person	3 996 kr/person

¹ beräknas en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet

Minimibeloppet ska täcka vanliga kostnader som mat, kläder, skor, fritid, hygien, tidning, telefon, hemförsäkring, vård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, köksutrustning och läkemedel.

I vissa fall kan minimibeloppet höjas. Det gäller om en person har extra kostnader som är regelbundna och varar under större delen av året exempelvis underhåll för barn, dyrare resor (t.ex. arbetsresor) eller kostnader för god man. Kostnaden ska vara tydlig och uppgå till minst några hundra kronor per månad. Dessa kostnader kan inte räknas schablonmässigt utan hämtas från faktiska uppgifter.

Den vanligaste höjningen av minimibeloppet gäller matkostnader. Posten livsmedel i förbehållsbeloppet beräknas av Konsumentverket till **2 450 kronor per månad för 2026**. Eftersom månadskostnaden för mat i Tingsryds kommun är 4 548 kronor för 2026 uppstår en fördyrad matkostnad på $4\,548 - 2\,450 = 2\,098$ kronor. För personer som får all sin mat från kommunen justeras minimibeloppet upp med motsvarande belopp. För personer som äter kommunens mat enstaka dagar eller måltider justeras minimibeloppet per dag/måltid.

Beloppen bygger på Konsumentverkets beräkningar för skäliga levnadskostnader 2026. I särskilda boenden står kommunen för det mesta av förbruknings- och hygienartiklar, därför har den delen minskats med 70%. Kostnaden för hemutrustning är minskad med 60%, eftersom boendet har gemensamma utrymmen samt att kommunen tillhandahåller sängar. Vad som ingår, se bilaga.

Avdrag på avgiften vid frånvaro

Vid frånvaro så beräknas avgiften utifrån nedanstående avdrag inom särskilt boende och matabonnemang

- Hyra debiteras för hel eller halv månad
- Hyra reduceras ej vid sjukhusvistelse
- Vid sjukhusvistelse så minskas mat- och omsorgsavgiften med 1/30 per dag
- Meddelar du, minst en vecka i förväg, och är borta minst en vecka, minskas mat- och omsorgsavgiften med 1/30 per hel dag

Avgiftsbeslut, omprövning, jämkning och överklagande

För att kommunen ska fatta beslut om avgift behöver du inkomma med uppgifter om inkomst. Har kommunen inte fått svar på inkomstförfrågan trots påminnelser så tas maxtaxa ut som avgift. Inkommer sedan svar på inkomstförfrågan så kan avgiften justeras retroaktivt, dock max en månad.

När kommunen fattar beslut om avgifter får du ett skriftligt avgiftsbeslut som visar hur mycket du ska betala. Om din inkomst, boendekostnad eller behov förändras behöver du meddela kommunen detta så att avgiften kan beräknas på nytt.

Om beslut om bostadstillägg (BTP) eller bostadsbidrag (BOB) inte är klart görs en preliminär avgiftsberäkning tills beslutet kommer. Eftersom myndigheterna kan besluta retroaktivt kan även avgiften justeras i efterhand, som max upp till den beslutade retroaktiva tiden. Det är den enskilde som ska ansöka om tillägg/bidrag via Försäkringskassans hemsida.

I vissa fall kan avgiften jämkas, vilket innebär att den justeras om den blir oskäligt hög i förhållande till din ekonomi. Exempel på detta kan vara följande:

Om en person som bor ensam har dubbla boendekostnader kan den lägsta kostnaden jämkas under en övergångsperiod: högst tre månader för lägenhet och högst sex månader i andra fall. Detta gäller om personen inte har en förmögenhet som överstiger två prisbasbelopp (118 400 kr år 2026). För att pröva detta måste uppgift om förmögenhet lämnas. Blankett för detta finns på hemsidan tingsryd.se.

Avgiften kan också jämkas om det finns särskilda sociala skäl. Dessa ska motiveras i beslutet. Om ekonomiska problem kvarstår trots omprövning och jämkning så finns möjligheten att söka försörjningsstöd.

Om du inte är nöjd med beslutet har du rätt att överklaga. Överklagandet ska göras skriftligt och skickas till kommunen inom tre veckor från att du fått beslutet. Kommunen kontrollerar först, utifrån inkomna uppgifter, om beslutet kan ändras. Om det inte ändras skickas överklagandet vidare till förvaltningsrätten, som prövar ärendet.

Bilaga

Riktlinje vad ingår i särskilt boende äldreomsorgen

Kommunfullmäktige fattade 2002 beslut om nedsatt minimibeloppet. Nedsättningen gjordes på grund av att vissa kostnader, som annars betalas av de enskilda själva, i stället betalas av kommunen.

Till följd av nedsatt minimibelopp bekostas följande av kommunen för de enskilda som bor på särskilt boende inom äldreomsorgen:

- Vårdsäng
- Toalettpapper
- Hushållspapper
- Rengöringsmedel till golv och toalett
- Tvättmedel
- Sköljmedel
- Diskmedel
- Tvättlappar

Allt övrigt bekostas av den enskilde själv.